

ЗОРЯ ГАЛИЦКА.

Ч. 3.

ЛЪВОВЪ СЕРЕДА.

дня 28. Студня 1849 (9. Сѣчня 1850.)

Выходитъ шо Середы и Суботы. Цѣна для одбирающихъ въ Редакціи: четверочна 1 рень. 15 кр. ср.; пѣвочна 2 рень. 30 кр. ср.; черезъ почты: четверочна 1 рень. 35 кр. ср.; пѣвочна 3 рень. 10 кр. срб.

Ляво дрѣгій рѣкъ сонѣнько свободы нашѣ огрѣває земаю, а оуже дѣже много зѣкаалося. Поглядѣть на Галиччинѣ нашѣ нынѣшнѣ, а оувидило, же то, до чого перше столѣтій вѣло нѣжно, теперь къ парѣ мѣсяцахъ краененько совершаеся. Нѣжъ ляво рѣкомѣ серцю, коли згадае, же тотъ чѣвѣтвенный, найкрасшныи свойствами одаъ Создателя овароваанный народъ по доведѣи дѣшевои можна сказати смерти въ житѣеъ оварѣе, и чѣвѣтво свое, перѣе лише въ дѣмцѣ жившоо, перѣе лицевѣ свѣта оварѣе. Оужельмо разѣ спѣлнѣли о нашихъ люоюзныхъ Подолннхъ, вѣже въ имени народа и чѣловѣчѣства поблагодарилнсьмо нмѣ за ихъ ревноеть въ оучрежденію шкѣлъ; съ сердечною радостью поданнсьмо до вѣдомости, же и врата зѣ Стрыйского оуѣзда одалнчаютъ са въ тѣмъ самѣмъ предметѣ; паматаемо такожь о школахъ въ Сандецкомѣ оуѣздѣ оутвореннхъ, и вѣкъ подѣвнн вѣети, запооѣдаючи нмѣ золотѣю вѣдѣннеть, съ неопннаноъ радостевѣ полѣчаемо, и въ письмѣ нашѣмъ оголошавнѣ. — Съ такнмъ самнмъ воохищеннеть полѣчнлнсьмо въ лнеть до нашъ писаннѣмъ сѣкѣдѣющъ вѣдомѣтеъ зѣ нашъ Днѣтра:

Доноснмо, же громада наша запрозандла

въ своимъ сѣлкѣ за порадовѣ своего пароха сѣдъ 15. Лютого 1849 спрѣдѣе сѣли, которѣи дои оуже до 3000 гѣрландѣвъ (топокъ) спрѣдѣалося о 1 кр. танше, такъ жнды въ мѣетѣ продаютъ. Люде лнютъ свою выгоду въ сѣлкѣ и жидаетъ са не клнннютъ, и зарѣвнло са до нынѣ 100¹/₂ Рннскихнмъ В. В. 35 зр. и 36 кр. В. В. крѣмѣ вылатѣкъ на дорогѣ и перѣвѣзѣ зѣ Калѣша.

На тотѣ сѣлѣ пожнчнлнсьмо зѣ карбонн грошн, а зарѣвокъ даемо на потрѣвѣ шкѣлънѣ, на паперѣ, черннло, олоѣкн, тавлнцъ, кннжкн и проч. Такожь, коли вачнмо, же не зле нде, гадаемо лнзѣ зѣ Мѣетѣвъ вѣчкн спрѣдѣдѣвати до сѣли; во то дѣже потрѣвн рѣчь въ господарствѣ, а на шо поню ежѣ до мѣета вѣгати, та въ трѣе жидаетъ плаатнті. Пѣзннѣше, слн Богѣ изколнть, заложнмо совѣ скнпѣ въ сѣлкѣ съ рознчнннмн люодемъ найпотрѣвѣшннмн артнклѣамн. (Greislerei) которнмъ гѣртомѣ танше кѣповатн, а потѣмъ съ малнмъ зарѣвокомѣ продаватн вѣдѣтѣ. Зарѣвокъ вѣе пѣде на потрѣвн нашнхъ школарѣвъ; вѣдѣтѣ малн за дѣрмо кннжкн, паперѣ, черннло и вѣе шо потрѣвн. Бо оу нашѣ школа оуже 20 лѣтъ оошнствѣе, и дѣтонѣкн крано оучатѣ, и спѣвнютъ въ

церкви и на книжочкахъ молатя. Все тое маємо подаковати нашомъ Парохови. — Та, кожь горьвки оу насъ вже не пьютъ, и вже першого рокъ, такъ сватъ воздержаннѣсть запровадили, то и арендарь мѣсѣвъ оутѣпти ти зъ корчмы.

Прошъ, цовы Редакціа тое благоволила въ „Зорѣ“ оумѣстити, цовы всѣ люде такъ зрелили, а певно выднѣмо са зъ подѣ власти жидѣвски, тай гараздъ намъ вѣде всѣмъ.“

Федь Кѣйвѣда

Вѣйтъ и спровадатель соли въ Козари окр. Страньского.

Такъ любилии селане! Отъ вамъ и при мѣрь и захвала зо стороны громады, котора вачито двас о себе, та о тое, авы матокъ не ишодъ зъ рѣкъ нашихъ. Тѣлько тысащей жидѣвъ жѣють зъ працѣ рѣкъ нашихъ — а ничего не працюють; одобравши имъ по троха спосѣдности легкого заробкована, заѣлаивыемо Христѣаньское дѣло, во они позваляеннѣи торговли, принужденнѣи вѣ вѣди до праці, до ремѣлъ са киндти, та вы предукъ такъ даре ивѣненько вѣблывъ колачѣвъ не ѣли зъ нашо пшенички. Надѣемо са, же всѣ наши громады по семъ примѣрѣ, пѣйдѣтъ, а тымъ дѣломъ розмакѣють въ торговли, котора есть одна зъ найголовиѣишихъ вымѣнокъ доброго вытѣл. — Все, цо-кольвекъ въ тѣмъ взглядѣ заѣлаеь, про-инно намъ донести, а та ишени тыхъ четныхъ громадъ, которѣи въ саѣды тѣи пѣйдѣтъ, похваляно въ „Зорѣ“ напечатавѣмъ.

Кракѣвъ 30. Истоп. Въ слѣдствѣе за-становленнѣа сѣдъ довазыного по части дла бракъ правныхъ вымѣнокъ, по части оувзгляднѣемъ власти сѣдовои, про оудѣлъ въ матежи, котораа въ Цѣктию 1849 въ окрѣзѣ Великого Воеводства Кракова рѣши-лась, сорозмѣрно по вѣльшѣмъ авѣ меншѣмъ въ ней оудѣлкъ, подѣла прокламаціи Его Пре-восходительства командирѣющого Генерала кѣн-ноты Барона Гамперштайна сказано зѣстало

20 оудѣвъ на розличнѣи карѣ казнѣи, зъ по-меже которыхъ навѣтъ одинъ на карѣ смерти черезъ повѣшенъе. Рѣшеннѣа тѣи въ дорозѣ права потверженнѣи, але въ дорозѣ милости змагченнѣи зѣстали, такъ же Антѣна Стре-мѣцкого, сказаного на смерть, — на дватцать лѣтъ роботы въ крѣпости въ тажкихъ око-вахъ; инныхъ чотырохъ сказаныхъ на 4 и 2 рокѣи въ легкихъ оковахъ — зо взглядъ на необразованный ихъ оумъ, лише на десяти мѣ-сачный, а всѣ прочѣи на однорѣчнѣи арештъ въ штокгабзѣ оудженнѣи зѣстали.

Зъ Бережаньского. Вечетный Вы-давателю! Отъ пригадавѣмъ си днѣсь, же вы колѣнь тамъ въ „Зорѣ“ озвалнѣетѣ са тымъ, такъ вы вамъ мило вѣло полѣчати вѣсти зъ каждого кѣтика милои отчины. Не маю та правда писати вамъ о рѣчахъ въ совѣ важныхъ; но и домова оутѣха и при-года въ прѣдѣлаивѣкѣмъ собраннѣи, подають не разъ то поглядъ вышѣи, кратнѣишое так-вые дѣлавѣ отношеннѣе ко ообщѣмъ мысленнѣи, дѣланнѣи, ва и народномъ постѣпноомъ стре-мленнѣи.

Зъ того предначертаннѣа выхѣдитъ, цо менѣ должно донести вамъ, такъ славно ох-хѣдилнѣемо въ мѣстѣ Бережаныхъ днѣ тѣзон-менѣтѣа нашого Высокопочтенного родимца, Господина Андреа Ш. — Не звѣжачюти на заверѣхъ, оумовнѣвшиа кѣлькохъ насъ Рѣвинѣвъ сельскихъ меже совою, приѣхалинѣемо на ве-чѣрь перѣдъ Св. Андрѣемъ до Бережанъ, авы всѣхъ выпередити и цѣ того вечера нашѣи сердечнѣи желаннѣа Г. соленизантѣ въ едино-чѣветвеннѣомъ мааленькомъ крѣзѣ избрѣити могалинѣемо. Завиталинѣемо про тое до него зараздъ, але оуже тамъ засталинѣемо кѣль-кохъ четныхъ мѣстѣкихъ Рѣвинѣвъ; по ми-лѣмъ ширѣветкованнѣа изъявленнѣи завявлѣ-линогоа вѣело, отъ такъ то дѣе та, коли одномысленнѣи зверѣтѣа до кѣпы. Не довго такъ вѣло, ажъ на разъ давѣа намъ чѣти спѣвъ прекрасный такъ оудъ молодыхъ сѣминара пи-

толицей. Подивлялись то чудное, по мѣрѣ тактовѣй въ четири спѣваніи головы много-лѣтствѣ пѣніе. Но вачити пѣвцѣвъ, кто они? оувѣдатиа цѣкавиль не заразы поволни мѣсно замкненіи подвои дѣль входѣ; коли са але оукѣнчило для насъ тоѣ солодкое пѣніе, отворилиа дверѣ а пѣвалиа молодѣ рѣска, крапа такъ цѣбточка тары, полнонадѣина такъ гбетозерный колоесъ царины. Численно собрались, вѣ вѣло тѣтъ разомъ до трийцатѣ оученикѣвъ зѣ оучилища Гимназіальнаго. Самѣло напередѣ выстѣпав слововодець зѣ VI класъ, чудно-крапо возголоше слово въ матернѣмъ языцѣ и рѣчь заключивши, на великѣмъ папери списавши прежде сіе многими собченниками и дрѣгами молодшиами подѣписаными во милѣю памятѣ врѣчав соленизанта. Иа въ кѣткѣ стоаесть, и детинно прослезившиа, изъ радости не мѣгемъ зѣ разѣ промовити. И Андреаши нашѣмъ сеззѣнька скрѣтилаа, тай и вѣк притомнѣи не мало взрѣшнѣи. Пережидилаа намъ гадка про тѣю цапанвѣсть, цю вже не маачитѣ, великшиа чудствѣемъ истинно народнымъ въ сердцахъ сильновѣщихъ наслѣдникѣвъ нашихъ. Честѣ! возкликнѣвъ вѣвѣдникъ — почитаюшимъ Андреа! — Честѣ во тѣк озаалаа для него самого, и молодѣактнѣхъ его товаришей! — Не споминаючи оуже за дальшѣ заваяѣ прикрапопѣннѣи народныхъ оутворѣвъ, и тоѣ не згадаючи, такъ и къ самѣ днѣ Андреа то мѣщани то сельскѣи спѣшилиа съ желаніями, повышѣе обдѣвель вѣмъ опнѣати, бы и во дальшихъ сторонахъ Зѣри свѣтломъ тѣсныхъ оутѣхѣ ширниаа меже привѣми рѣсинами, а соромилиаа оетѣспники до нынѣ, про невѣрство Пома въ вѣдѣшинѣ нашѣ — нилиа овладѣвши!

Фед.....

Лѣвѣвъ 20. Стѣна. Къ оучрежденію школы трикѣальной въ Ходачковѣ Малѣмъ, окр. Тернопѣльскаго, зѣвовазалаа таа громадаа вразѣ съ громадою Константиновки, давати рѣчь оу складѣ въ готѣвцѣ 137 зр. 5 кр. ср.

и 47 кѣрцѣвъ 29 гарцѣвъ твердаго зѣвѣа, и 12 кѣпъ и 55 околѣтѣвъ житнѣхъ соломы на оупись помандѣтой школы. Тамочный гр. к. пароухъ Р. Чировскѣи черезъ вѣрѣа его оурадована въ тѣмъ мѣщѣи цѣрѣчнѣ 6 зр., а тамочныа старозаконни жители: Гершонъ Клайнверѣ цѣрѣчнѣ 3 зр., Гершъ Клайнверѣ цѣрѣчнѣ 1 зр. 30 кр. Зелѣвъ Брандѣсъ цѣрѣчнѣ 1 зр. 30 кр., Шмѣлка Кацѣ цѣрѣчнѣ 1 зр., Мошко Клайнверѣ 1 зр.; и житель зѣ Константиновки Зелѣвъ Вѣкенѣкъ цѣрѣчнѣ 3 зр. черезъ вѣрѣа его перевѣвана въ тотѣмъ мѣщѣи.

Понеже въ слѣдствіе тихъ значительныхъ складѣвъ и овѣщаніе помандѣтыхъ громадаа, же такоже постараятъ са оу мѣщѣи школы, може вѣти заразы розпочата школьна набка въ Ходачковѣ Малѣмъ, про тоѣ вылабѣа въ тѣмъ взгладѣ одповѣдноѣ розпорадженіе и овѣщаніе са вѣвѣмъ помандѣтымъ дѣтѣламъ владѣариніе зо стороны правительства.

— (Газ. Лѣвѣвъ.)

Наше оурадовое рѣское письмо: „Галичѣ-рѣскѣи вѣвѣтникъ“ по рѣшенію министерства вѣдѣтринныхъ дѣланіи не въ Лѣвѣвъ, але въ вѣвѣднѣи выхѣдити вѣдѣ. Ч. Господинъ Нѣванъ Головацкѣи заковзванный на сотрѣдника невакомъ одѣвѣ къ тои цѣла до вѣвѣдѣна.

Не много писемъ имѣють тоѣ цапта, дабы такъ швидко розширити са моглиа междѣ людьми такъ Мѣсацьошѣовы (Калѣендари); про тоѣ выдѣватѣли тѣхже книгъ повинниаа старатиса, дабы они не содержалиа въ совѣкъ мѣщѣиныхъ мѣщѣи. Въ Лѣвѣвъ на рѣкъ 1850 издаванъ Калѣндаръ междѣ инниаа пише, же вѣдою на стоѣ Ноговавленіе овѣщанною кождаи господарѣ ако Газдинѣ повиннѣ окропити свое овѣдѣиѣ. Тоѣ естѣ противнѣ оу ставѣмъ церковнымъ. О тѣмъ предметѣ завѣираеа тѣтъ одѣнъ свѣщенникъ написати розговоръ. Иа зѣ моеи стороны тѣлькѣ мѣвию, же по оуставѣ С. Цѣркви не инниаа кто, но самѣи свѣщенники повинни тоѣ вѣдою окроплати, и вѣагомоленіе долаати подавати.

Прошѣ подобное спростованье въ Вашѣмъ письмѣ оучинити. Г

О давныхъ Рукописяхъ.

Любителямъ нашего письменничества много въ томъ повинно залезати, дабы давнии Рукописи до рѣшты не догнивали. По селахъ не много ихъ знаедемъ, але по вѣлѣшихъ мѣстахъ, а особливо въ нашихъ монастырахъ певно не одинъ лежитъ порохомъ еще Володомірскимъ закрытый кнєзь, а годѣ комѣ показати го свѣтъ При церквѣ въ Веревѣ есть Евангеліе рукописанное о много давнѣйше одѣ Іакововского, недѣстаетъ мѣ листа написанного, и при концѣ зъ 2. листа, про тоѣ докладно не можъ знати, когда писане; зъ дописѣ однакожъ знаходящаго са по верху листѣвъ показѣ са. же писане есть передъ Рокѣмъ 1580. Написъ той скорописемъ давнымъ въ много мѣстахъ нечительный есть слѣдующій: (где не можъ прочитати оупѣщаю) — Въ имя Сѹца и Сна и Стго Дѹа, моливали Пречистїа Владичицы нашеа Богородица присно Дви Марїа и моливали вѣхъ стхъ сїю книгѣ рекомю Евангеліе тєгрь кѣпиаъ равѣ вожїй панѣ Мелентїй Сблатицкїи и съ панїю своєю Феодосїю за свое отавшїе грѣховѣ, за живота своего за здравїе телесное и дѣшевное спасенїе и предавъ сїю книгѣ къ Церквѣ стго Воскресенїа оу села Сблатичѣ отъ церкви предъ а кѣмъ са важилъ отдалити жена или дѣти или дальний вѣди проклатъ въ сїи и вѣдшїи мѹа Октоврїа въ день вї или стго мка Андроника Рокѣ вожїа а фї (1580). За Епископа Галицкого Каменца подольского Гедсона. — Видко про тоѣ, же когда въ повижшѣмъ роцѣ кѣпиаъ, то еще давнѣйше написано. Бѣквы того Евангелїа прекрени такъ типомъ издани. Зачала и перви бѣквы червоною кракою. Реченїа (слова) въ кѣпїѣ писани ажъ до точки (.) або запатой (,)

при роздѣленїю слѣвъ не оуживаетъ знакѣ единительной (=,) и на слѣдующю строчкѣ только вѣкѣ переноситъ, скѣлько мѣ оудно. Мѣето у, оу, ю, о, часто дѣже пише ж, мѣето о, е, пише ѣ, — оупѣщаю кѣпиаъ для примѣрд.

ВѢВЪЗДЖЕСІМОНЪ ПЕТРЪ, ИЗВЛѢЧЕМРѢЖНАЗЕМЛІА, ПЛЪННАВѢЛІКІХЪРЫБЪ (вѣбъ же Сїмонъ Петръ извлече трєжд на землю, полнѣ великихъ рыбѣ) або сїи кѣпиаъ: **КАМЕНЬ БОГО ЖЕНЕ БРЪГОШАЗИЖДШЕЙ, СЪНІБЫСТЪ ВЪ ГЛАВЖИГЛОУ.** (Камень, боже не вѣроша зиждшїи, сїи выстѣ въ главѣ оугла).

Веревѣ дна ⁹/21 Декемрїа 1849.

СЛОВО

къ поправѣ выхованья дѣтей сельскихъ.

(Продовженье).

Знаючи честное гадѣство, що немѣрднѣтъ в матерѣвъ недѣговѣ, а мѣрднѣтъ здоровоа, не много, але поживного давали дѣтамъ кормѣ, вѣлѣвѣ, кашѣ, молоко сли вѣло, зрѣлїи овоци, во сєи для каждого чєло вѣкѣ сѣтъ хѣновитїи, тимъ лѣчше для дѣтей, чїстатъ во кровѣ. Але передъ С, Спїтомъ не вѣлѣно имя овоци поживати, таже то не зрѣлїи овоци дѣже вредатъ здоровоа. Перестерегали родичи, шовы дѣти кѣстока зъ черешень и вишень неполикали. Не кѣповали имя вѣлокѣ въ мѣстѣ, там не давали горячого хѣбѣца, во тоѣ шкодливе принаймѣи стравнѣтъ зпїнде. — Николи ихъ такъ не опїхали, шо вы вѣли ширши такъ довшїи, о енчїмъ напитокѣ кромѣ воды, молока, жєнтицы ни гадки. Коли чѣтомъ пѣшли съ родичами въ гостинѣ до स्वाкѣвъ, а тїи стали принѣкѣ до горѣвки съ медомъ давати, то мати краєненько подаковала, а просїла мѣето того молока, а дѣти вѣли доволий, во до того зъ давнихъ давнѣ навѣкли.

Не дивно, що коли енчїи родичи лѣвѣдѣ.

ли за свои славосильніи дѣти, и частіи похороны мали, Грынъ и Парашка своими красивыми тай здоровыми, мовъ житъе, радовались цвѣточками.

II.

Ще вѣдльшєвъ ревностєвъ занимались Грынъ и Парашка дѣшевнымъ выхованьємъ своихъ дѣтей, во на шо придагъ са крѣпкое тѣло, сли дѣша образъ той Божій, славосильна и хоровита? Знаючи, шо начало премъдрости страхъ Божій, розказовала дѣтлємъ, якъ то милосердїи и ласкавыи Отець на небѣ, вєвѣдщїи, передъ которымъ скрѣтисъ не можъ, вєе добро одъ Нєго походитъ, шо Го намъ величати, емѣ благодарити, и о шо потребно просити, шо хоронитисъ подоваєтъ чинъ невѣдъ Го оскорвити. — Дѣтоньки радостно молнясь зъ рана, вѣ вечеръ передъ и по столѣ. Мати завєвѣди оубажала, шовъ дѣтоньки завчєсѣ молитвѣ одмокли, а не тогда, коли ихъ сонъ морєвъ, во стали плакати, и нѣколи ненаганала ихъ рѣзковъ до молитвы, чинили во вы то за принѣсѣ, яко невѣдщичнєкѣ паньщанѣ, а кто са зъ охоты не молитъ, той не молитъ са. Молитва зъ сердца не походяча Богѣ нравитисъ (подовати) не можє. Не молєсь довшки, но коротєнєко съ оубажовъ. Мати казала: талѣтѣ дѣтоньки! съ кимъ вы молачисъ вєвѣдєтє. — Отець якъ вѣ вечеръ съ дѣтлєми пацѣрѣ выговорєвъ, сказавъ имъ: вачитє вжє о вєдєнь дєнь вы старши: старантєсѣ, шо вєвѣтє шо дєнь вѣсли мѣдрѣшшими лѣчшими, и невєсномѣ Отцѣ милѣшшими, шовѣтє прожити, Богѣ поблагодарити, сли вы мѣнѣ Богѣ не давєвъ, то вы не мѣгъ вамъ дати одєжди и кормѣ. — Ходили до церкви съ родичами на ѳдправѣ, а коли мало вѣти винощное, то дѣти сагли свои рѣчи злагодили, и просили, шовъ ихъ звѣдиги, а сли котрє коли запало, и не звѣдали го про стѣдєнь, то вжє цѣлый дєнь вѣло плачѣ. Алє Грынъ не державъ ихъ на цѣлой ѳдправѣ, вєлѣвъ имъ переходитисъ, домѣвъ повернѣти, и такъ прїйти, во

сли ѳдправа одъ докѣти до полѣдня тервала, товъ са дѣтлємъ скѣчило, и могли вы стратити охотѣ. Ижъ вжє пѣдросли, то мѣсѣли стоати на цѣлой ѳдправѣ, а хотѣ мати мєншичкємъ и передъ ѳдправовъ давала по кѣнєви хлѣва, старшии мѣсѣли постити съ священникомъ, казала: то не хоршо памѣтати перш о гѣлѣк, напхати чєрєво, а послѣ сѣбжити Богѣ. Товє прекрасное правило вѣ оупотрєвлєнїю вѣ цѣлой громадѣ. Коли мати прала, волнѣ чѣхрала ли во шо вєчєго ровила, то спѣзала повожнїи пѣсни, дѣтоньки ради сѣдхали, и радовались

Знавъ Грынъ, шо лѣнєвєство є матерєвъ пороковъ, то хотѣ ихъ вѣ первахъ лѣтахъ не заставлавъ до тяжкѣй работы, во то ихъ силы избрїло, не повєзлавъ, шовы лише пѣстовали волъ гайнокали. Онъ сказывавъ не разъ ни два: Кто ровити не хочє, той не повинєтъ ѣти. Кто вѣ лѣтѣ гайнѣ, той оу зимѣ голодѣ. Рови а молєсь, то вѣдльшє щєслєвєнїи. — Хлопцѣ мѣсѣли вѣвѣ выберати, фєтолю тирєвити, сєдовинѣ зєирати, а дѣчєтє дитинѣ вєвѣти, шити пр. — Ковъ лише отєць волъ мати окомъ зиркѣла, то вжє дѣтоньки сѣдхали, алє и родичи роздєлно повєлѣвали, а нѣколи за много на разъ, во вє вєи дѣти не сталили. Слєнъ часѣмъ повєдали, то и тогдашє мѣсѣли примиритисъ. Дѣжє не любєли родичи, слєвє одна дитина дрѣгѣ скаржила; во вє погаными и лѣкєвыми людєми статисъ могли. Мати не повєзала, шовъ котрє дитина передъ дрѣгомъ ѳдкрывалась, лєво сорочкѣ вѣ ей прїєстєтєвїю вєрєла, казала ей оувєратисъ, шо вы са никто не дивєвъ. Иєвєракамъ завєвѣди дѣти альмѣжнѣ виночили, и оучились милосєрдѣкъ къ нищїимъ и якъ то дитина не радовалась, коли ей старєць подаковєвъ, вѣдай здоровє краєна дитинѣнєко, рєсти на рѣдѣтє твоємъ родичамъ! Грынъ сєрдєвъ са, сли кто дѣти стрѣхѣдєвъ: дѣдъ та вѣ торѣвъ возмє пригѣдєвавъ онъ, шо вѣ однѣмъ мѣсѣтѣ,

де столѣвъ вѣвъ на стражи, вѣдѣни въ вой-
кѣ, мати страхобѣдила дитинѣ, сли ста-
ла плакати: коминарь та возьми!—Вышла
она разъ съ товѣ детиновѣ на оулицю, а
слѣчайнѣсть придарила, що зъ противной
оулицы ненамно надѣшовѣ коминарь. Дити-
на шо го но оузрѣла, выдала зонкѣ стра-
шавкѣ, и сконала на рѣкаѣ нерозбавной
матери. — Не позкалавѣ шо вы челаде не-
пригѣднѣи слова говорила, о страхахѣ, о
оупрахѣ, чародѣяхѣ и розвѣйникахѣ розказо-
вала, во такъ си то дитина навѣе въ голо-
вѣ, може вѣ цѣлѣю жизнь нещавановѣ, —
воль неспокойновѣ вѣти. Баровавъ свои
дѣти ѡдѣ влывѣд лихого товаришества, не
позкалавѣ съ лѣвакѣми пѣтовати, во казавѣ:
кто съ пами пристае, навчить са врѣхати.

Коли вѣло дитинѣ оукарати, — то чинивѣ
товѣ тогда, сли слова не скѣтковаали, шо вы
и енѣи страхѣ мали, але каравѣ розвѣтно,
не клавѣ, не лавѣ, кобы того и дѣти на-
бчили; не каравѣ въ зности, во вы мѣгѣ
дитинѣ скривѣдити воль скалчити, але тог-
ди, коли го гнѣвъ покинувѣ, и то не кѣла-
кали, во вы мѣгѣ огадшити, але рѣзкою,
и дитина сама мѣкѣла пѣзнати, шо заслѣ-
жила, и шо то про ей дѣйствѣеъ хоснѣ.
Мавѣ тѣю пословицю: Люби дитинѣ такъ дѣ-
шѣ, а траи такъ грѣшѣ. Наганий гѣлакѣ,
докѣль молода.

ГОСПОДАРСТВО СЕЛЬСКЕ.

Дуже важное изобрѣтеніе въ заводѣ
Господарскѣмъ.

Казалисьмо не разъ оуже, шо гнѣй е дѣша
въ господарствѣ, шо гнѣй е тѣлько шо зо-
лото, шо зъ гною до великого шаста и га-
раздѣ можѣ прѣйти. Но! то правда скажете,
але ѡдѣй того гною дѣстати? До мѣста
далеко, вы го ѡдѣти возити, и дорогѣи;
на горы, вѣкѣды го не завезе, во тамъ
фѣровѣ не заѣде; стелива тѣлько не ма,
вы го подостаткомѣ дома спратати; ѡд-
кѣйжѣ го взати?

Отѣ прошѣд послѣхайте: Нѣмцѣ такѣи гнѣй

Дома завѣдѣди вѣла згода; шо отецъ ка-
завѣ, тое и мати не прѣтила, а шо отецъ
казавѣ, на тое и мати не позволила.
Честнѣи свои родичи не такѣ словами, такѣ
особенно хорошили прѣмѣромѣ свои дѣтѣн-
ки до всего хорошого ниводили. Сли бы они
онакши оунили, а онакши дѣлаали, воль съ
собоу въ незгодѣ животили, то вы съ лю-
выми дѣтѣнкама прѣдѣтель дѣшевнѣи такѣ
свою игоркѣ, казали бы дѣтѣ, нашѣ тато тай
мама навчатѣ, а сами не творатѣ; не оѣ
такѣ важне, шо навчатѣ.

Парѣвкамѣ тай дѣвкамѣ хорони Боже шо
вы коли позволила на мѣзыкѣ до корчмы,
але мѣето того въ недѣлонькѣ и свѣто за-
гѣвъ отецъ и мати по за стѣль, крѣгомѣ дѣ-
тѣнѣки, тай припадовали си навкѣ, кото-
рѣю прѣповѣдовавѣ священникѣ въ церкѣвѣ; о-
тець пытаявъ дѣти, шо сталили зъ кате-
хѣи дѣти, читали де шо зъ книжокѣ, або
спѣвали побожни пѣсни, або говорили то,
шо нѣкого не окорвитѣ а вѣрѣхѣ вѣдѣе — ча-
сомѣ посѣтили де честного гыздѣ либо семію.
Такѣ совѣ родичи въ глѣбокой старѣсти
дождаались потѣхи по своихъ сынахѣ тай
донькахѣ, прѣвели ихѣ до люди; каждый
хобошѣи молодець старавѣ са о рѣкѣ донь-
ки, а сынѣ ихѣ лѣчивѣ са съ почетнѣи
внѣицѣ домѣмъ. (Продѣвженѣе на слѣдѣнѣтѣ).

вынайшли, шо го не тра возити: во на
торгѣ пола можѣ го на плѣчахѣ взати и
занѣсти. Не коштѣе дорого, во на торгѣ пола
за тѣлько треба крайцарѣвъ, шо перше рѣн-
скихѣ выдѣткѣ зровити.

Нѣмецки пивѣма такѣ о тѣмѣ гною го-
воратѣ:

1. Дѣже великое различіе черезъ той но-
вый дѣла господарѣ на коштахѣ, працы, и
часѣ выпадѣе, такѣ перше.

Тамѣ, де тра перше вѣло за 25 рѣн. гною,
тамѣ теперѣ лѣдко за тѣлько крайцарѣвъ
вѣде потреба, дае подѣвѣннѣи пожитокѣ на

звѣждъ, варовалахъ и пр., и всяка работа ко-
ло гною, яко: возити, розкидати, що госпо-
дара пенала, же завчасъ черезъ тоє не по-
гѣвавъ, оуѓтає.

2. Багато грошей са зыскає, що безъ
потревы за тѣлько гною са перше выдавало.

3. Черезъ тоє поле вѣльше пожиткѣ при-
несє, и вѣльше людей выживитъ.

4. Грѣнтъ са не спотрѣвѣ черезъ поси-
пованье попельомъ, вапноомъ, гипсомъ, и т.
д. що го розпѣкає и нищитъ; во тѣ кожде
зерно дѣстане тѣлько пожывленія на около и
блиско сѣбе, що мѣ до доврого оурожаю
єсть потрева.

5. Поле флѣями са не запакѣдѣ, во
найвѣльше зѣлька са гноомъ на поле при-
ходило, и то же, що хѣдова не зѣла або
не сгравала, въ гною са лишило, що дѣла-
ло, же гноѣ вѣльше зѣльско годовавъ, ниже
звѣже. — Теперь же, при новѣмъ способѣ
гноєна, хотъ зѣльско зѣйде, не знайде для
сѣбе кормѣ, зиндѣ, а звѣже, що красно пѣ-
дѣйде въ горѣ, загадшитъ го цѣлкомъ.

6. Роботы польни змогѣтъ са завчасъ
покѣнчити. Понеже не тра довго гноити,
но разомъ съ заѣвомъ; то можъ самъ
часъ доврой до сѣнєвы совѣ выврати, и
завчасъ сѣнєв покѣнчити.

7. При новѣмъ способѣ гноєна рѣла за-
вше ѡдпочиває, хотъ родитъ, и не тра нѣ-
коли окложити. — Перше са вюди гноило,
и тамъ навѣтъ, де зерно не впало, черезъ шо
гноѣ дѣрно шловѣвъ, або хонтѣ пѣдпома-
гакъ; шо теперь цѣлкомъ мѣща не має.

8. Оу точкѣ опѣскаю; во са съ писа-
телами нѣмецкими цѣлкомъ не сгаджаю.

9. Тынь способѣмъ всякоѣ вѣдѣ, нѣждѣ
и недѣстаткови са запоѣжитъ.

10. Той способѣ гноєна єсть оуже выгѣ-
данный для горѣ, де не можъ вѣло гною заве-
сти, и де и пѣтѣй овєвъ не хтѣвъ са ро-
дити.

11. Теперь змогѣтъ найгѣршій полъ, ко-
три и навѣла не звертали, въ дѣже живнїи
нивы са овернѣти. Мало де пѣтѣшакѣвъ

вѣде можна видѣти, а каждый и найвѣднѣй-
ший своѣй кѣсничокъ земли довро обрѣвитъ,
и са выживитъ.

Такъ мовитъ новаа господарика нѣмецкаа
сельская газета.

Помѣхнимо теперь, шо нѣмецкаа газета
Тирольская пише:

Пише она леже инниги тоє, шо то не
ма дива, же такъ маюу горѣткою гною,
можъ тѣлько зрѣвити, шо перше кѣлька дѣ-
єать фѣрами; во пише, же за помощевъ хѣ-
мѣи можъ самъ вытагъ поживный оузыска-
ти, и то такїй, якои живности влагне наша
пшеница, жито, або ячмень потрѣвѣють,
шо тиль вѣльше до правды єть подовнѣй-
ше, єли зважимо, шо въ фѣрѣ гною, єли то
єє ѡдкннимо, шо звѣже не годѣв, дѣже милѣ
пригорѣвъ вытагѣ (extract) отримавивьємо.

Оубажмо, єли зѣ миски юшки, котровъ са
кормимо, черезъ парѣ ѡддѣлнть водѣ, а за
помощевъ хѣмѣи инни не кормлющїи части,
то намъ тѣлько парѣ лжѣкъ того пиннѣ
са зѣстане, шо насъ годѣв. — Єть то тоє
самое, о чинъ помандта газета мовитъ,
шо теперь лѣчимѣ фѣарѣ парѣ Гринами Хѣ-
нини, де перше цѣлѣ оунцію дѣрева ѣети ка-
зали.

Тоє мѣгѣвєтъ сказати, дабы са нѣко-
мѣ дивно не здавало, же горѣткови вытагѣ
можъ цѣлѣ фѣрѣ гною заѣтѣпити. Оджѣжъ
мовитъ наша писатель, же хѣмѣи оучитъ
таковїй вытагъ зыскати, и єго вризы съ
зерномъ (т. є. овлѣпивши або завѣлавши
намъ зерно) въ землю кинѣти. *)

Но абы розѣмованїємъ ЧЧ. читателїи не
нѣдити, приѣтѣпѣмъ до испитованїа, яковое
писатель нѣмецкїй полѣчивѣ.

Поле, которѣ вѣло такъ выєанѣ, шо жаденъ
пѣгѣвъ вѣвъ єє са не оудавъ, роздѣлнвъ на дѣѣ
половинки; ѡднѣ згноєвъ такъ, якъ са зыкає
гноитъ, а дрѣгѣ погноєвъ новымъ способомъ, т.

*) Смотри: Die Wunder der Chemischen Feld-
düngung von Aug. Scharfenberg, Mitglied des landwirth-
schaftlichen Vereins der Provinz Starkenburg in Hessen-
Ulm 1844. — 36 fr.

е. обваливъ въ массѣ пшеницы зерна. Посѣяна пшеница зѣйшла. Въ вѣдлѣ зпочаткѣ однако. Довго солнѣвавала днѣ, котра вѣде лѣпша. Якъ допѣро такъ пѣтнѣа стрѣжкѣ оузрѣвъ, що пшеница на негноендѣмъ поли посѣяна вѣдла темнѣйша и роскошнѣйша, такъ тѣа, що на гноиндѣмъ поли росла, котра вѣдла вѣдѣша и мѣзернѣйша.

27. Юлій, пшеница гноена не гноенѣ не дѣгнала, и вже мовить и не дожене.

(Конецъ настѣпить.)

IX. СПИСЬ

Дарѣвъ Головноій Радѣ одъ 1. Вересня до остатного Студня 1849 надѣсланыхъ.

1. Циперѣвъ громада окрѣга Жол. кѣвского	7 зр. — кр.
2. Лѣкашевскій Теодоръ Крылошанъ капитѣлы Перемиской	20 „ — „
3. Чырильскій Григорій Крылош. и намѣтникъ съ дѣховенствомъ своего деканатѣ	30 „ — „
4. Головацкій Иванъ, пароухъ Покѣтна окрѣга Львѣвского	3 „ — „
5. Крыницкій Стефанъ, пароухъ Малагова и намѣтникъ окрѣга Иваньского	15 „ — „
6. Громада Городница окрѣга Коломыйского	3 „ — „
7. Матковскій тямочный священникъ	3 „ — „
8. Онишкевичъ Юанъ	5 „ — „
9. Громада Завалѣвъ окрѣга Бережаньского	1 „ 4 „
10. Члены Головной Рады	12 „ 30 „

Всѣмѣ 99 зр. 34 кр.

Вѣкъ Вамъ честнѣи доводѣи за помянѣи Виши дары доврѣ народномѣ жертвованѣи дакъветъ, и подаветъ до общи вѣдомости, щосьто кассѣ Головной Рады съ кассою домѣ народного соединили, и що теперь вѣкъ дары, доврѣ народномѣ жертвованѣи, до одном, то есть, до рѣко народнои кассы прѣимати ся вѣдѣтъ.

Одъ Головной Рѣкои Рады.

Львѣвъ д-а 31. Грѣдна 1849.

СКЛАДКИ НА СЕРБѢВЪ.

Громада Рѣдно и Рѣсна рѣка съ священникомъ	4 зр. 36 кр.
Громада Мѣльно	2 „ — „
Ч. Дакъ Мѣльна Дем. Шерватѣи	— „ 15 „
Ч. Крилошанъ и Пароухъ Мойсеовичъ	— „ 45 „
Громада Бзеранка съ священникомъ	1 „ 40 „
Ч. Галшкевичъ Пароухъ Воролика	2 „ — „
Ч. Ник. Верещинскій оуправляющій оучилщамѣ Коломѣйскими	10 „ — „
Ч. Витвицкій Пароухъ Дялешава	2 „ — „
Громада Днѣшява	2 „ — „
„ Колѣнокъ	2 „ — „
„ Мѣжилѣвъ	4 „ — „
Ч. Пароухъ Мѣжилова	1 „ — „
Ч. Василій Галилейскій мѣщанинъ зъ Роздола	1 „ — „
Громада Шешори, Прокѣрава и священникъ	— „ 48 „
Громада Мальчицѣ	2 „ — „
Ч. Свѣц. Бѣлѣцкій Протоверѣи и совѣтникъ консисторѣальный	7 „ 2 „
Громада Чѣхѣвъ	3 „ — „
„ Оувисла	2 „ — „
„ Старокѣты	6 „ 13 „
Ч. Нѣа Хоринакъ	— „ 20 „
Ч. Священникъ зъ старихъ КС-тѣвъ	3 „ 27 „
Ч. Пароухъ Кошмира	1 „ — „
Громада Токете	1 „ 10 „
„ Рекинѣцъ	3 „ 18 „
„ Зашкѣвъ	1 „ 12 „
Ч. Священникъ Стефанъ Скоровагатыи	— „ 30 „
Ч. Лѣвъ Созанскій	1 „ — „
Ч. Кѣзьветскій	1 „ — „
Ч. Левѣцкій Емили	— „ 20 „
Ч. Орадовскій Яке	— „ 15 „
Ч. Добраньскій Василій	— „ 15 „
Ч. Бѣхеньскій Иванъ	1 „ — „
Разомъ	69 зр. 6 кр.